

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ ІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

24-26
КВІТНЯ
2024

ТОМ
3

- ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
- ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
- КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
- ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА"
- АСОЦІАЦІЯ АЗОВО-ЧОРНОМОРСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ УКРАЇНИ
- UNIWERSYTET MARIII CURIE-SKŁODOWSKIEJ, LUBLIN, POLAND
- BIALYSTOK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, BIALYSTOK, POLAND
- JAGIELLONIAN UNIVERSITY, KRAKOW, POLAND
- HAMBURG UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES, HAMBURG, GERMANY
- ХЕРСОНСЬКА ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА
- ГО "ПРОГРЕСИЛЬНИ"

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНЬСКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХЕРСОНЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНЬСКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
АСОЦІАЦІЯ АЗОВО-ЧОРНОМОРСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ УКРАЇНИ
UNIWEYSYTET MARIII CURIE-SKŁODOWSKIEJ, LUBLIN, POLAND
BIALYSTOK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, BIALYSTOK, POLAND
JAGIELLONIAN UNIVERSITY, KRAKOW, POLAND
HAMBURG UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES, HAMBURG, GERMANY
ХЕРСОНЬСКА ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА
ГО «ПРОГРЕСИЛЬНІ»

СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ
II Міжнародної науково-практичної конференції
24–26 квітня 2024 року

У трьох томах

ТОМ 3

Одеса • 2024 • Олді+

Редакційна колегія:

- ЧЕПЕЛЮК Олена Валеріївна – ректор Херсонського національного технічного університету, доктор технічних наук, професор;
- БЕНЬ Андрій Павлович – проректор з науково-педагогічної роботи Херсонської державної морської академії, кандидат технічних наук, професор;
- БЕРЕГОВА Галина Дмитрівна – професор кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету, доктор філософських наук, професор;
- БІЛИК Анна Анатоліївна – доцент кафедри дизайну Херсонського національного технічного університету, кандидат мистецтвознавства, доцент;
- ГРИГОРОВА Анжела Анатоліївна – завідувач кафедри комп'ютерних систем та мереж Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент;
- ДМИТРИЄВ Дмитро Олексійович – в.о. завідувач кафедри автоматизації, робототехніки і мехатроніки Херсонського національного технічного університету, доктор технічних наук, доцент;
- ЄВТУШЕНКО Валентина Вікторівна – завідувач кафедри товарознавства, стандартизації та сертифікації Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент;
- ЗАХАРЧЕНКО Раїса Миколаївна – доцент кафедри програмних засобів і технологій Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент;
- ЛАВРЕНКО Сергій Олегович – проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Херсонського державного аграрно-економічного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;
- ЛУБ'ЯНИЙ Павло Вікторович – завідувач кафедри транспортних систем і технічного сервісу Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент;
- НАБОКА Руслан Миколайович – завідувач кафедри менеджменту, маркетингу і туризму Херсонського національного технічного університету, кандидат економічних наук, доцент;
- ПОНОМАРЕНКО Лариса Валентинівна – в.о. завідувача відділу з навчально-наукової роботи і міжнародної діяльності Херсонського національного технічного університету;
- РУДАКОВА Ганна Володимирівна – професор кафедри автоматизації, робототехніки і мехатроніки Херсонського національного технічного університету, доктор технічних наук, професор;
- САЛСБА Людмила Володимирівна – завідувач кафедри хімічних технологій, експертизи та безпеки харчової продукції Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент;
- СІДЕЛЬНИКОВА Лариса Петрівна – завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, доктор економічних наук, професор;
- ТИМЧЕНКО Надія Миколаївна – вчений секретар Херсонського національного технічного університету, кандидат економічних наук, доцент;
- ФІЛІППОВА Вікторія Дмитрівна – в.о. завідувача кафедри державного управління і місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету, доктор наук з державного управління, професор;
- ШАНДОВА Наталя Вікторівна – в.о. завідувача кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки Херсонського національного технічного університету, доктор економічних наук, професор.

Автори опублікованих тез несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них та за всі інші відомості.

Синергія науки і бізнесу у повоєнному відновленні регіонів України : матеріали
С38 II Міжнародної науково-практичної конференції (ХНТУ, 24–26 квітня 2024 року)
у 3-х т. ; Т. 3 / за ред. О. В. Чепелюк. – Одеса : Олді+, 2024. – 372 с.

Synergy of science and business in the post-war restoration of Ukrainian Regions :
proceedings of the II International scientific-practical conference (KNTU, 24–26 april
2024) in 3 vols. ; Vol. 3 / edited by O. V. Chepelyuk. – Odessa : Oldi+, 2024. – 372 p.

ISBN 978-966-289-908-5

ISBN 978-966-289-911-5 (Т. 3)

У збірнику представлено матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ», том 3, яка проходила 24–26 квітня 2024 року на базі Херсонського національного технічного університету.

УДК 001.83+332.1(477)

ISBN 978-966-289-908-5

ISBN 978-966-289-911-5 (Т. 3)

© Херсонський національний технічний університет, 2024

СЕКЦІЯ № 12. Трансформація освіти та системи кваліфікацій з урахуванням потреб здобувачів, в тому числі ВПО та ветеранів

<i>Артеменко Марія Павлівна</i> ІННОВАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ: КОМУНІКАЦІЯ ТА ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ЧЕРЕЗ МАСОВІ ВІДКРИТІ ОСВІТНІ ОНЛАЙН-ЗАХОДИ	259
<i>Хаврова Катерина Сергіївна</i> АДАПТАЦІЯ ОСВІТИ ТА СИСТЕМ КВАЛІФІКАЦІЙ ДО ПОТРЕБ ВПО В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА РІШЕННЯ	262
<i>Козій Ольга Борисівна</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ "ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ" НА НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ В КОНТЕКСТІ ВІДНОВЛЕННЯ	266
<i>Решетуха Тетяна Василівна, Кушнір Оксана Василівна</i> ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ	269
<i>Алексеева Ганна Миколаївна, Горбатюк Лариса Василівна, Кравченко Наталя Володимирівна</i> РЕФОРМУВАННЯ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНИМИ ЗАКЛАДАМИ ЗАСОБАМИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ З АКЦЕНТОМ НА ПОТРЕБИ ЗДОБУВАЧІВ	272
<i>Жуков Василь Павлович</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПАРТИСИПАТИВНА ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	276
<i>Сумська Ольга Петрівна, Резнікова Вероніка Вікторівна</i> НОВІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ В ОСВІТІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ – ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ З УРАХУВАННЯМ ПОТРЕБ ЗДОБУВАЧІВ	279
<i>Близнюк Микола Миколайович, Попова Вероніка Ігорівна</i> МОЛОДЬ НА ШЛЯХУ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ПЕРЕДАЧА ДОСВІДУ КРАЇН ВИШЕГРАДСЬКОЇ ЧЕТВІРКИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	282
<i>Фабіянська Вікторія Юхимівна</i> ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ У РОЗБУДОВІ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	288
<i>Черниш Ольга Василівна</i> СУТНІСТЬ ТА КЛЮЧОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗВО	292

4. Коваль Л.М. Формування у студентів немовних вищих навчальних закладів англomовної професійно орієнтованої мовної компетенції. Науковий вісник НЛТУ України. 2010. Вип. 20(4). С. 318–321.
5. Рижак Л. Університетська освіта в ХХІ сторіччі: філософсько-синергетичний аспект. Вісник Львів, ун-ту. Серія філос. 2009. Вип. 12. С. 26-35.
6. Тарнопольський Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти: навч. посіб. К.: ІНКOS, 2006. 248 с.
7. Тарнопольський О.Б., З.М.Корнева. Аспектний підхід до навчання англійської мови для спеціальних цілей у немовних ВНЗ. Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна. 2011. Вип. 18. С. 231–239.
8. Христова О. Ф. Використання фахових текстів на заняттях з англійської мови за професійним спрямуванням. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького: зб. наук. пр. 2011. № 6. С. 220-225. – (Серія "Педагогіка").

УДК 378.011.3-051:070:005.336.2

Решетуха Тетяна Василівна

*доцент, кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри журналістики,*

Кушнір Оксана Василівна

*доцент, кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри журналістики,*

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

Гібридна російсько-українська війна актуалізувала необхідність переосмислення підходів до планування та реалізації освітнього процесу у вищій школі. Відтак трансформуються вимоги до змісту, форм і методів викладання обов'язкових освітніх компонентів, пов'язаних із складовими безпекової парадигми сучасної вищої освіти. Виклики війни зумовили зміни до освітньо-професійних програм, робочих навчальних програм та наповнення окремих загальноосвітніх та фахових дисциплін змістовими модулями щодо фізичної, психологічної, інформаційної, цифрової безпеки.

Передусім постає нагальна потреба формування у здобувачів освіти інтегральної безпекової компетентності для виконання професійних завдань з дотриманням вимог безпеки, стандартів з охорони праці з урахуванням національного та світового досвіду безпечної індивідуальної та колективної життєдіяльності у буденних умовах, під час надзвичайних ситуацій і воєнного стану.

На всіх освітніх програмах рекомендовано ввести обов'язковий освітній компонент "Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці" обсягом не менше 3 кредитів ЄКТС (90 годин), який пропонує системний підхід до осмислення безпеки життєдіяльності як базової концепції сталого розвитку та шляхів її формування. Це здійснюється через вироблення навичок осмислення та оцінки оптимальних параметрів життєдіяльності людини, аналізу умов виникнення, реалізації негативних чинників на людину, колектив, соціум задля забезпечення концепції небезпек та їх прогнозування, визначення шляхів попередження та зменшення впливу гармонійного розвитку.

Траекторія сучасної вищої освіти передбачає вироблення у здобувачів вищої освіти не тільки фахових компетентностей (hard skills), але й соціально-психологічних умінь і навичок (soft skills), необхідних для оперативного реагування на актуальні суспільні потреби у майбутній професійній діяльності. Затверджені Міністерством освіти і науки України стандарти вищої освіти фіксують з-поміж загальних, спеціальних (фахових) компетентностей та програмних результатів навчання безпекову складову, зокрема здатність організовувати та ефективно здійснювати професійну діяльність відповідно до вимог інформаційної, цифрової, психологічної безпеки, безпеки життєдіяльності, охорони і гігієни праці [1].

З огляду на це, зміст освітніх програм потребує модернізації та трансформації через впровадження актуальних навчальних курсів, внесення змін до чинних робочих програм окремих дисциплін (включення до їх контенту відповідних змістових модулів, тем), які спрямовані на відпрацювання алгоритму підготовки фахівців виконувати професійні завдання з урахуванням безпекової парадигми як на особистому, так і загальнодержавному рівнях.

Гібридні війни XXI століття актуалізували інформаційні безпекові виклики, які у свою чергу видозмінили рекомендації стейкхолдерів з числа роботодавців та студентів, а також увиразнили потребу вироблення у здобувачів освіти навичок критичного мислення, інформаційної грамотності й інформаційної гігієни. Адже за резолюцією ЮНЕСКО, у XXI ст. медіаграмотність сьогодні є однією з життєвоважливих компетентностей людини [4]. Вона є дієвим

інструментом підтримки демократії, протидії радикалізації та екстремізму, "медіа та інформаційна грамотність надає всім громадянам критичну компетенцію вижити в XXI столітті" [4]. Сучасний фахівець, виконуючи професійні завдання з використанням електронної реальності, повинен її критично осмислювати, що дозволить запобігти дезінформації та убезпечить його від маніпулятивного впливу.

Повномасштабна російсько-українська війна загострила проблему цифрової безпеки. Громадяни України постійно стикаються із загрозами цифрового характеру. За даними Оперативного центру реагування на кіберінциденти Державного центру кіберзахисту Держспецзв'язку, протягом 2023 року було зафіксовано й оброблено 1105 кіберінцидентів, що на 62,5 % більше, ніж навіть у 2022 році [2]. Тому варто постійно дбати про цифрову безпеку особистого інформаційного простору, що зумовлює включення відповідних тем у структуру обов'язкових дисциплін "Цифрові технології у професійній діяльності", "Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці".

Взаємодія особистості з навколишнім світом ґрунтується на засадах безпеки щодо себе та інших. Психологічна безпека визначає рівень захищеності психіки людини, її здатність підтримувати оптимальний рівень життєдіяльності, усувати загрози і зберігати стійкий дієздатний рівень [3]. Відтак розуміння психологічних феноменів і механізмів сприйняття здобувачами освіти інформації, вироблення навичок застосування психологічних знань задля інформаційно-психологічної безпеки також повинні стати важливою складовою контенту життєзберігаючих дисциплін (наприклад, "Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці").

Таким чином, питання безпеки повинно стати першочерговою нормою професійної діяльності випускників вищої школи незалежно від спеціальностей. Концепт "безпека" як обов'язковий елемент змісту освіти впливає на навчальний контент як загальних, так і фахових компонентів і реалізується у конкретних темах, модулів фахових та вибіркових дисциплін, що у свою чергу увиразнює необхідність уточнення загальних та фахових компетентностей освітніх програм.

ЛІТЕРАТУРА

1. Затверджені стандарти вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>
2. Поліковська Ю. Кількість зареєстрованих в Україні кіберінцидентів у 2023 році зростає на 62,5%. URL:

<https://ms.detector.media/internet/post/33956/2024-01-12-kilkist-zareiestrovanykh-v-ukraini-kiberintsyidentiv-u-2023-rotsi-zrosla-na-625-derzhspetsvvyazku/>

3. Приходько І. І. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності: концепція, трансформаційна модель, методологія дослідження. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. 2015. №4. С. 117–125.

4. Five Laws of Media and Information Literacy. UNESCO. URL: <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/media-development/media-literacy/five-laws-of-mil/>

УДК 371.2:005

Алексєєва Ганна Миколаївна

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри комп'ютерних технологій
в управлінні та навчанні й інформатики*

Горбатюк Лариса Василівна

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри комп'ютерних технологій
в управлінні та навчанні й інформатики*

Кравченко Наталія Володимирівна

*кандидат фізико-математичних наук, доцент,
доцент кафедри комп'ютерних технологій
в управлінні та навчанні й інформатики,*

Бердянський державний педагогічний університет

РЕФОРМУВАННЯ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМИ ЗАКЛАДАМИ ЗАСОБАМИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ З АКЦЕНТОМ НА ПОТРЕБИ ЗДОБУВАЧІВ

Актуальність. Реалізація єдиної національної політики в системі освіти є критично важливим завданням управління освітою не лише в Україні, але й у світовому контексті. В умовах сьогодення, коли Україна зіткнулася з безпрецедентними викликами через військові дії, пріоритетність освіти у державній політиці набуває особливого значення. Необхідність адаптації до нових реалій вимагає від освітньої системи не лише гнучкості та інноваційності, але й здатності швидко переходити на дистанційні форми навчання, щоб забезпечити безперебійний освітній процес для всіх здобувачів.